



Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Vereniging Christelijk Nationale Scholen

Onderzoek bestuur en scholen

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 12 juni 2019

Samenvatting

Minstens één keer in de vier jaar onderzoekt de onderwijsinspectie ieder schoolbestuur in Nederland. Het vierjaarlijks onderzoek is dit jaar uitgevoerd bij het bestuur van de Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Christelijk Nationale Scholen (CNS) in Gouda. We hebben onderzocht of het bestuur op zijn scholen zorgt voor onderwijs van voldoende kwaliteit en of het financieel in staat is om ook in de toekomst goed onderwijs te blijven verzorgen.

Wat gaat goed?

Het bestuur van CNS zorgt voor onderwijs van voldoende kwaliteit. Het bestuur bewaakt de kwaliteit en stuurt op de verbetering als dat nodig is. Het bestuur is geïnformeerd of de leerlingen op leergebied en op gedragsgebied voldoende presteren. Bovendien bekijkt het bestuur de tevredenheidsvragenlijsten die ouders en het personeel regelmatig invullen.

Ook communiceert het bestuur duidelijk en open met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, de toezichthouders en het personeel.

Het financieel beheer van het bestuur is in orde. Het bestuur weet hoeveel geld het nu en in de toekomst nodig heeft voor het geven van goed onderwijs. Het bestuur verkrijgt en besteedt de middelen die het daarvoor van de rijksoverheid ontvangt in overeenstemming met de wettelijke eisen.

Wat kan beter?

Het bestuur kan zijn zicht op de kwaliteit van het onderwijs op de scholen versterken. Daarnaast kan het bestuur nadenken over eigen normen voor bijvoorbeeld de leerlingenzorg en het lesgeven.

De intern toezichthouder geven wij in overweging in het volgende jaarverslag aandacht te besteden aan de doelmatigheid van de besteding en de verantwoording van zijn toezicht daarop in het jaarverslag.

Het bestuur wordt aangeraden in het volgende jaarverslag aandacht te besteden aan de besteding en de verantwoording van de middelen passend onderwijs.

Een verbinding tussen het strategisch beleidsplan en de meerjarenbegroting kan beter zichtbaar worden gemaakt in het jaarverslag.

Bestuur: Vereniging tot stichting en instandhouding van Christelijk Nationale scholen te Gouda

Bestuursnummer: 36479

Aantal scholen onder bestuur: 3

Totaal aantal leerlingen: 1140

Teldatum: oktober 2018

Lijst met onderzochte scholen:

Livingstoneschool (07LN)

Julianaschool (08VP)

Het bestuur geven wij in overweging om een impactanalyse in het jaarverslag op te nemen, zodat de verwijzing naar de risico's in de risicoparagraaf zichtbaar worden onderbouwd.

Vervolg

Vier jaar na het vaststellen van het rapport zal het bestuur opnieuw bezocht worden.

Inhoudsopgave

1.	Opzet vierjaarlijks onderzoek	5
2.	Resultaten onderzoek op bestuursniveau	8
3.	Resultaten verificatieonderzoek	15
	3.1. PC Basisschool Livingstone	15
	3.2. PCB Prinses Juliana	17
4.	Reactie van het bestuur	19

1. Opzet vierjaarlijks onderzoek

De inspectie heeft in maart 2019 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij De Vereniging van Christelijk Nationale Scholen. In een vierjaarlijks onderzoek staat de volgende vraag centraal: is de sturing op kwaliteit op orde en is er sprake van deugdelijk financieel beheer? Het onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van vier deelvragen:

1. Heeft het bestuur doelen afgesproken met de scholen, heeft het voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt het op de verbetering van de onderwijskwaliteit?
2. Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer?
3. Communiqueert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn scholen?
4. Is het financieel beheer deugdelijk?

Werkwijze

Het onderzoek is uitgevoerd op twee niveaus: op bestuursniveau en op schoolniveau. Op het niveau van het bestuur richt het onderzoek zich met de vier deelvragen op de standaarden binnen de kwaliteitsgebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

Standaard	Onderzocht
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•
Financieel beheer	
FB1 Continuïteit	•
FB2 Doelmatigheid	
FB3 Rechtmatigheid	•

Om Kwaliteitszorg en ambitie te kunnen beoordelen doen we niet alleen onderzoek op het niveau van het bestuur, maar onderzoeken we tevens de onderwijskwaliteit van een deel van de scholen waarvoor het verantwoordelijk is. We onderscheiden binnen het vierjaarlijks onderzoek op schoolniveau verschillende typen onderzoek. In dit onderzoek hebben we twee verificatieonderzoeken gedaan. Hieronder staan de verschillende soorten onderzoek:

• Verificatieonderzoek

Het verificatieonderzoek is onderdeel van het onderzoek naar de kwaliteitszorg en het financieel beheer op bestuursniveau. We voeren het in de eerste plaats uit om vast te stellen of het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie voldoende is; het onderzoek laat zien of de

sturing op de kwaliteit door het bestuur ook in de praktijk werkt. Het geeft ons in de tweede plaats zicht op de onderwijskwaliteit van de school.

- Onderzoek naar aanleiding van risico's

We voeren een kwaliteitsonderzoek uit bij scholen en besturen waar het vermoeden bestaat dat zij onvoldoende kwaliteit bieden.

- Onderzoek op verzoek goede school

Een bestuur kan bij het vierjaarlijks onderzoek een verzoek doen aan de inspectie onderzoek uit te voeren bij scholen die naar de mening van het bestuur goed zijn.

- Herstelonderzoek

Wanneer er sprake is van eerder afgesproken vervolgtoezicht zullen we het herstelonderzoek waar mogelijk tegelijkertijd uitvoeren.

- Stelselonderzoek

Om op onderdelen een goed beeld te krijgen van de onderwijskwaliteit in een sector of over de sectoren heen bepalen wij jaarlijks welke standaard of welke standaarden daarvoor in aanmerking komen. Wij selecteren door middel van een steekproef scholen voor deze onderzoeken.

Onderstaand figuur geeft weer hoe het vierjaarlijks onderzoek bij scholen is ingericht. De informatie over de kwaliteit van deze scholen betrekken we bij onze jaarlijkse publicatie De Staat van het Onderwijs. Aangegeven is welke standaarden zijn onderzocht op de verschillende scholen. Ook is aangegeven welk type onderzoek is ingezet.

School	Verificatie	
	1	2
Onderwijsproces		
OP2 Zicht op ontwikkeling	•	
OP3 Didactisch handelen		•
Kwaliteitszorg en ambitie		
KA2 Kwaliteitscultuur	•	•

1. Livingstoneschool, 2. Julianaschool

Onderzoeksactiviteiten

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen hebben we documenten geanalyseerd en gesprekken gevoerd met sleutelfiguren binnen de organisatie. We hebben gesproken met leerlingen en leraren en verschillende lessen bezocht.

We hebben ons daarbij gericht op twee beleidsthema's die zijn voortgekomen uit de analyse van de beschikbare informatie en uit het startgesprek. Om een beeld te krijgen van de kwaliteitscultuur en de analysevaardigheden en het betekenisvol leren hebben we de standaarden kwaliteitscultuur (KA2), Zicht op ontwikkeling(OP2) en Didactisch handelen(OP3) op schoolniveau onderzocht.

Overige wettelijke vereisten

De deugdelijkheidseisen die niet aan een standaard in het waarderingskader zijn verbonden vatten we samen onder de noemer overige wettelijke vereisten (zie Onderzoekskader). Wij hebben de volgende vereisten onderzocht:

- * Aanwezigheid schoolgids art. 16, lid 2 en 3, WPO
- * Vrijwilligheid ouderbijdrage art. 13, lid 1 onder e, in samenhang met art. 40 WPO
- * Aanwezigheid meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld art. 4b, WPO

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen op de standaarden uit de kwaliteitsgebieden kwaliteitszorg en ambitie en financieel beheer op bestuursniveau. Ook de afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in hoofdstuk 2. Hoofdstuk 3 gaat in op de resultaten van De Livingstoneschool en de Julianaschool.

In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- G** Goed
- V** Voldoende
- O** Onvoldoende
- K** Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

-  Onderwijsproces
-  Schoolklimaat
-  Onderwijsresultaten
-  Kwaliteitszorg en ambitie
-  Financieel beheer

2. Resultaten onderzoek op bestuursniveau

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau: de oordelen op de standaarden in de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer.

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat de oordelen zijn op de twee onderzochte kwaliteitsgebieden op bestuursniveau. Ook is weergegeven in hoeverre onze oordelen overeenkomen met het beeld dat het bestuur zelf heeft van de gerealiseerde kwaliteit op de scholen en in hoeverre het beleid van het bestuur doorwerkt tot op schoolniveau.



Oordelen op bestuursniveau voor de gebieden Kwaliteitszorg en ambitie en Financieel beheer

Het beeld van het bestuur over de kwaliteit komt niet overeen met het beeld van de inspectie



Het beeld van het bestuur komt volledig overeen met het beeld van de inspectie

Het beleid van het bestuur werkt niet door tot op school/opleidingsniveau



Het beleid van het bestuur werkt volledig door tot op school/opleidingsniveau

Samenvattend oordeel

Het bestuur van de CNS stuurt in voldoende mate op de kwaliteit van het onderwijs. Met zijn stelsel van kwaliteitszorg krijgt het bestuur zicht op de onderwijskwaliteit, werkt het aan behoud en

verbetering daarvan en borgt het de gerealiseerde ontwikkeling. Over het beleid en de uitkomsten ervan verantwoordt het bestuur zich richting interne en externe belanghebbenden.

Ook de financiële positie van het bestuur is in orde. We zien op de korte of middellange termijn geen risico's voor de financiële continuïteit van VVOGG. Ook de financiële rechtmatigheid is in orde. Het bestuur voldoet aan de eisen van het kwaliteitsgebied Financieel beheer.

2.1. Kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie, waarbij wij antwoorden geven op drie deelvragen.

 Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	



In het eerste vierjaarlijks onderzoek op bestuursniveau geven we in het funderend onderwijs geen oordeel op het kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie. We geven alleen een oordeel op de drie standaarden afzonderlijk. Aan de hand van deze oordelen geven we een kwalitatieve beschrijving van het kwaliteitsgebied.

Heeft het bestuur doelen afgesproken met de school, heeft zij voldoende zicht op de onderwijskwaliteit en stuurt zij op de verbetering van de onderwijskwaliteit (KA1)?

We beoordelen de kwaliteitszorg op bestuursniveau met een voldoende. Vanuit zijn stelsel van kwaliteitszorg heeft het bestuur zicht op de kwaliteit van het onderwijs en de resultaten daarvan. Drie maal per jaar legt iedere school in een managementrapportage verantwoording af over de onderwijskwaliteit waaronder de resultaten. Daarnaast ontvangt het bestuur jaarlijks de uitslagen van tevredenheidsonderzoeken en die van de veiligheidsmonitor. De scholen beschrijven in hun school-ontwikkelplan (jaarplan) de doelen waar zij aan werken en in de evaluaties hiervan geven de directies aan of deze doelen zijn bereikt. De directeur-bestuurder voert iedere maand met de directies van de scholen gesprekken en krijgt zo een beeld van de schoolontwikkeling. Het bestuur heeft zijn strategisch beleid vastgelegd in een

koersdocument "De weg omhoog" (2015-2019) en is nu druk bezig om in dialoog met de diverse geledingen een nieuw strategisch beleid vast te stellen.

We zien voor het bestuur een aantal mogelijkheden om de kwaliteit van het stelsel van kwaliteitszorg te verbeteren. Deze hebben betrekking op het zicht dat het bestuur heeft op de kwaliteit van het onderwijs, de sturing van het bestuur op de inhoud van de kwaliteitsverbetering op de scholen en de evaluatie daarvan.

Breder zicht op het onderwijsproces en daardoor scherpere sturing
Het bestuur verzamelt veel data om een goed beeld te krijgen van de onderwijskwaliteit op de drie scholen. Daarnaast voert de bestuurder zoals gezegd gesprekken met de directies. Het beeld over de onderwijskwaliteit is, naast veiligheid, met name gericht op de onderwijsresultaten. Een schoolbreed beeld van de didactische vaardigheden van de leraren en van de kwaliteit van de zorg voor leerlingen of van het leerstofaanbod heeft het bestuur niet. Hiervoor zijn evenmin kwaliteitscriteria vastgesteld. Voor de onderwijsresultaten zijn duidelijke normen vastgesteld. Het opstellen van eigen kwaliteitscriteria of normen voor onderdelen van het onderwijsproces, kan het bestuur helpen om kwalificerende uitspraken te kunnen doen over het resultaat van verbeterprocessen. Daarnaast geven we de overweging mee om de normen van de ambities voor de onderwijsresultaten te beschouwen. Voor de tussen opbrengsten zijn (schooleigen)streefdoelen vastgesteld voor de eindopbrengsten zijn echter landelijke normen leidend in plaats van bestuurs-eigen normen. De vraag is of deze gezien de leerlingpopulatie ambitieus genoeg zijn.

De sturing op de onderwijskwaliteit op schoolniveau heeft de directeur-bestuurder belegd bij de directeurs van de scholen. De directies ervaren grote autonomie en tegelijkertijd betrokkenheid van het bestuur en waarderen dit. Vanuit een scherper beeld op de onderwijsprocessen kan het bestuur nog gericht sturing geven aan de kwaliteitsverbetering en kunnen de interventies preventief worden ingezet.

Waar ook nog winst is te behalen is het nader operationaliseren van beleidsthema's zoals betekenisvol leren. Wat zijn de (toetsbare) doelen en tussenstappen precies en wanneer is het bestuur tevreden?

Heeft het bestuur een professionele kwaliteitscultuur en functioneert het transparant en integer (KA2)?

We beoordelen dit onderdeel als voldoende. Het bestuur voldoet aan de wettelijke eisen.

Het bestuur kent een duidelijke structuur en daarbij passende kwaliteitscultuur waarin er transparant en integer met elkaar wordt omgegaan. Het bestuur hanteert de Code Goed Bestuur en heeft

taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden vastgelegd in diverse beleidsdocumenten. Hierin is ook specifieke aandacht voor de verantwoordelijkheidsverdeling van het uitvoerend deel van het bestuur en het toezichthoudend deel van het bestuur.

Bekwaam en bevoegd personeel dat zich professionaliseert

Het bestuur zorgt ervoor dat op zijn scholen bekwaam en bevoegd personeel werkt. Het personeelsbeleid laat zien dat bestuur en directie streven naar een professionele cultuur waarin met name het eigenaarschap in de afgelopen periode veel aandacht heeft gekregen. Daarnaast is het verzuimbeleid aangescherpt en is het CNS-bestuur actief bezig om personeel te boeien en te binden.

Taakbeleid, collegiale consultaties, persoonlijke ontwikkelplannen en deskundigheidsbevordering zijn middelen die hiervoor worden aangewend. Uit gesprekken met de leraren blijkt dat zij hun bekwaamheid onderhouden door het volgen van scholingen en professionaliseringsactiviteiten die zijn afgestemd op de eigen interesses en zijn getoetst aan de plannen en ambities.

Het werken met leerteams waarin 'specialisten' de voortrekker zijn, zoals het leerteam hoogbegaafdheid en leerteam intern begeleiders, draagt bij aan het leren van en met elkaar. Daarnaast zijn er bovenschoolse jaargroepen waarin leraren van de parallelle groepen bij elkaar komen en heeft het bestuur een kwaliteitsfonds waar leraren een beroep op kunnen doen. Dit draagt bij aan de professionalisering en getuigt van actieve stimulering van het bestuur voor een voortdurende verbetercultuur.

Goed werkgeverschap en rolbewustzijn.

Binnen het bestuur van CNS is er sprake van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling tussen het uitvoerend deel van het bestuur en de toezichthouders. In de praktijk wordt onder andere in vergaderingen een duidelijke scheiding gemaakt tussen het uitvoerend- en toezichthoudend deel van het bestuur. Daarnaast zijn de toezichthouders rolbewust en kunnen daardoor hun werkgeversrol transparant uitvoeren. Voor de schoolteams is de rol en verantwoordelijkheid van toezichthouder soms verwarrend. Toezichthouders komen twee maal per jaar op de scholen. De schoolteams ervaren deze betrokkenheid als prettig. Voor de scholen is echter niet precies duidelijk dat het gaat om het toezichthoudend deel van het bestuur.

Tot slot kan het bestuur nog aandacht besteden aan het vergroten van draagvlak voor alle onderwijsaspecten die zij van belang acht. Er zijn wel verschillen tussen de drie scholen in de uitwerking van de visie op onderwijs, bijvoorbeeld als het gaat om burgerschapsonderwijs zijn er verschillen.

Communiceert het bestuur actief over de eigen prestaties en ontwikkelingen en die van zijn school (KA3)?

We beoordelen de verantwoording en dialoog als voldoende. Er is binnen het bestuur in voldoende mate sprake van tegenspraak richting het bestuur. Bovendien legt het bestuur verantwoording af aan interne en externe belanghebbenden zoals het toezichthoudend deel en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, ouders en de overheid. De verticale verantwoording en dialoog vindt in ieder geval plaats richting de toezichthouders en de medezeggenschapsraad. Het bestuur vergadert tweemaal per jaar met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). De GMR geeft aan voldoende geïnformeerd te worden door het bestuur. Ook wordt zij tijdig door het bestuur betrokken bij de beleidsontwikkeling. In voorkomende gevallen handelt de GMR proactief, neemt haar rol en be vraagt het bestuur op de benodigde informatie of stukken. Als prettig wordt daarin ervaren dat er ook nauwkeurig wordt gerapporteerd wat met de inspraak en de vragen is gebeurd. De GMR verantwoordt zich over haar activiteiten, niet met een jaarverslag maar middels notulen. In het komende schooljaar gaat de GMR een jaarverslag maken waarin ze actief de haar achterban informeert over haar activiteiten van het afgelopen jaar. Het bestuur kan de dialoog met interne belanghebbenden nog versterken door bijvoorbeeld boven-schoolse leerteams te bevragen naar hun ideeën voor het nieuwe strategische beleidsplan.

2.2. Financieel beheer

Wij baseren ons oordeel over het Financieel beheer op de onderliggende standaarden voor financiële continuïteit en rechtmatigheid. Wij geven in beginsel geen oordeel over financiële doelmatigheid. De financiële continuïteit en rechtmatigheid zijn beide beoordeeld als voldoende. Het financieel beheer is dan ook beoordeeld als voldoende.

Financieel beheer	V	
	O	V
FB1 Continuïteit		•
FB2 Doelmatigheid	Geen oordeel	
FB3 Rechtmatigheid		•



Financiële continuïteit

In onderstaande tabel zijn de financiële kengetallen van het bestuur uit de jaarverslaggeving over de afgelopen en de toekomstige drie jaren afgezet tegen de signaleringswaarden die wij gebruiken in onze jaarlijkse risicodetectie.

Kengetallen	Indicatie	Realisatie			Prognose		
		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liquiditeit (current ratio)	< 0,75	3,87	5,13	4,73	4,77	4,62	4,58
Solvabiliteit 2	< 0,30	0,78	0,83	0,82	0,83	0,82	0,82
Weerstandsvermogen	< 5%	38,75	41,69	40,57	39,33	37,66	36,08
Huisvestingsratio	> 10%	10,26	9,08	9,40	nvt	nvt	nvt
Rentabiliteit	< 0%	1,71	3,61	-0,11	-1,18	-1,43	-0,88

Financiële continuïteit

Wij beoordelen de financiële continuïteit als 'voldoende'. De tabel bevat geen indicatie van financiële risico's voor de continuïteit van het onderwijs binnen nu en twee jaar. Ons onderzoek bevestigde dat beeld.

Het bestuur wil de komende jaren meer investeren in verdere verbetering van de onderwijskwaliteit. Dit leidt weliswaar tot een verwachte negatieve rentabiliteit in de komende jaren, maar dat is in dit geval een bewuste en onderbouwde keuze en heeft geen nadelige invloed op de vermogenspositie.

Wij geven het bestuur in overweging de continuïteitsparagraaf te verbeteren door een overzicht van de risico's en onzekerheden waarvoor het bestuur zich in de komende jaren ziet geplaatst in de continuïteitsparagraaf op te nemen, aangevuld met een beschrijving van de maatregelen om aan deze risico's en onzekerheden het hoofd te bieden. Het bestuur verwijst in zijn verslag slechts naar een risico-inventarisatie.

Financiële doelmatigheid

Wij geven geen oordeel over de financiële doelmatigheid. Wel gaan wij zo nodig het gesprek aan over onderwerpen die de doelmatigheid raken. Bij de Vereniging tot Stichting en Instandhouding van

Christelijk Nationale Scholen te Gouda kwam het volgende onderwerp/kwamen de volgende onderwerpen aan de orde:

- *Verslag Raad van Toezicht over toezicht op doelmatig gebruik van rijksmiddelen:*

Het is de wettelijke taak van de Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Christelijk Nationale Scholen te Gouda om onafhankelijk en deugdelijk intern toezicht mogelijk te maken. Bevoegdheden die hij moet beleggen bij de intern toezichthouder (in dit geval het algemeen bestuur) zijn onder meer, dat deze moet toezien op de financiële doelmatigheid. De intern toezichthouder legt verantwoording af over de uitoefening van zijn bevoegdheden in het jaarverslag. De verantwoording over het toezicht op doelmatigheid hebben wij niet aangetroffen in het jaarverslag over 2017. Wij verzoeken de intern toezichthouder aandacht te besteden aan de doelmatigheid van de besteding en de verantwoording van zijn toezicht daarop in de jaarverslagen vanaf 2018. Dit aspect van het interne toezicht is op dit moment sectorbreed nog in ontwikkeling. Daarom vinden wij het vooralsnog niet gepast om naast dit verzoek ook een uitdrukkelijke herstelopdracht te geven.

- *Besteding middelen Passend Onderwijs*

Het bestuur ontvangt aan middelen passend onderwijs voor arrangementen en versterking van de basisondersteuning € 255.348. Het bestuur verantwoordt zich onvoldoende over de inzet van deze middelen. Deze informatie komt niet tegemoet aan de breed levende maatschappelijke behoefte op dit onderwerp. Wij geven het bestuur daarom in overweging, aandacht te besteden aan de besteding en de verantwoording van deze zorgmiddelen in de jaarverslagen vanaf 2018.

Financiële rechtmatigheid

We beoordelen de financiële rechtmatigheid voor de Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Christelijk Nationale Scholen te Gouda als 'voldoende'. Wij baseren ons hierbij op de bevindingen van de instellingsaccountants uit het eerstelijnstoezicht op de financiën van het onderwijs. Daarnaast speelt aanvullende informatie een rol, zoals signalen en (lopende) onderzoeken op het gebied van de financiële rechtmatigheid. In het onderzoek bij de Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Christelijk Nationale Scholen te Gouda leidt de weging van de beschikbare informatie tot een positief oordeel.

3. Resultaten verificatieonderzoek

3.1. PC Basisschool Livingstone

Onderwijsproces	O	V	G
OP3 Didactisch handelen		•	



Leerlingen actief betrokken, nog aandacht nodig voor leerlingen die meer aankunnen.

Het didactische handelen beoordelen we als voldoende.

De didactische vaardigheden van de leraren zorgen voor een leerklimaat dat de leerlingen aanzet tot leren. De uitleg is opgebouwd uit logische stappen waarin het doel van de les wordt verduidelijkt en waarin ook aandacht is voor controle van het begrip en de evaluatie. De leerlingen zijn taakgericht en door onder andere samenwerkingsvormen, ook zelf actief betrokken.

Kansen voor verbetering zijn er ook. Zo kan de school haar uitleg meer laten aansluiten op de onderwijsbehoeften van leerlingen die meer aankunnen. Het uitdagen met leervragen van een hogere denkkorrel is een mogelijkheid. Daarnaast is uit de observaties gebleken dat de verlengde instructie vaak een herhaling is van de plenaire uitleg. De leraren kunnen nadenken of de verlengde instructie aansluit bij de leervragen of leerkuilen van de leerlingen. Ook is een aandachtspunt dat leraren zich bij het gebruik van activerende werkvormen altijd blijven afvragen wat het doel van de les is. In sommige gevallen lijkt het middel meer leidend dan het doel. Niet het doen, maar het leren moet centraal blijven staan. Tot slot kan het schoolbrede beeld bij de directie van de didactische vaardigheden van alle teamleden aangescherpt worden.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KAz Kwaliteitscultuur		•	

Kwaliteitscultuur



Samenwerken aan schoolontwikkeling

Op de Livingstoneschool is er sprake van een professionele kwaliteitscultuur. De leraren werken vanuit een breed draagvlak aan de verbetering van de onderwijskwaliteit. Sinds dit schooljaar gebeurt dat ook vanuit een onderwijskundige aansturing die de leraren veel verantwoordelijkheid geeft en waardoor ze zich eigenaar voelen van de resultaten en over de analyse ervan in gesprek gaan met elkaar. Er is daarbij veel aandacht voor individuele professionalisering.

In de bouwvergaderingen is intervisie regelmatig ingepland. Daarnaast is er twee keer per jaar de mogelijkheid om elkaar in de klassen te bezoeken. Deze collegiale consultatie is tot teleurstelling van de leraren door onder andere personeelstekort niet doorgegaan maar wordt in het komende half jaar weer opgepakt.

Wat nog aandacht kan krijgen is om meer vanuit een duidelijke leervraag de intervisie en collegiale consultaties in te richten. Door een duidelijke leerdoelstelling van de leraar of aangereikt door de directie, kan er ook concreet feedback aan elkaar worden gegeven. Daarnaast is er in de afgelopen periode weinig aandacht geweest voor teamscholing. De school heeft een eerste stap gezet door een studiemiddag te organiseren over analysevaardigheden.

Overige wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij overige wettelijke vereisten.

3.2. PCB Prinses Juliana

Op 26 maart 2019 heeft de inspectie een verificatieonderzoek op Prinses Julianaschool uitgevoerd. In deze paragraaf leest u onze bevindingen van het onderzoek.

Onderwijsproces	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling		●	



De leraren hebben zich ontwikkeld in het analyseren van de leerresultaten

De standaard 'Zicht op ontwikkeling' is voldoende. We constateren dat het team onder leiding van de intern begeleider de resultaten van de leerlingen analyseert en bespreekt. Het bestuur heeft in het afgelopen schooljaar een externe specialist ingehuurd om de analysevaardigheden van het team te verbeteren. Hierdoor zou ze beter zicht krijgen op de ontwikkeling en mogelijke stagnering van de leerlingen. De reden om gericht naar verklaringen van achteruitgang te zoeken waren de eindopbrengsten van de leerlingen in 2017. Deze waren gemiddeld lager dan de wettelijke norm die voor de school geldt. Het team heeft in korte tijd heel veel werk verzet. Leerlingen worden gezien en gevolgd. Verder zoeken de leraren nu naar verklaringen voor de, soms, tegenvallende prestaties van leerlingen. De school heeft een stevige basis gelegd voor de zorgstructuur en het is zaak om op de ingeslagen weg door te gaan. Er zijn twee punten waar de school nog winst kan boeken. Op de eerste plaats kan de begeleiding van leerlingen die in aanmerking komen voor extra ondersteuning doelgerichter gepland worden. Op de tweede plaats kunnen de analyses van de resultaten en prestaties van leerlingen nog scherper gemaakt worden, zoals die van de meer- en hoogbegaafde leerlingen.

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA2 Kwaliteitscultuur		●	



De basis voor een professionele cultuur is gelegd

De kwaliteitscultuur is voldoende. Het bestuur investeert in de professionalisering van het team. Een mooi voorbeeld hiervan is de eerder genoemde training van het team om de onderwijsresultaten van de leerlingen te analyseren en meer opbrengstgericht te werken. Kernbegrippen van de school zijn gedeeld leiderschap, zelfsturing en

eigenaarschap. De school werkt voor de schoolontwikkeling en de interne communicatie sinds dit schooljaar met het leiderschapsteam, dat uit de drie bouwcoördinatoren, de directeur en de intern begeleiders bestaat. Verder heeft de school vijf leerteams, die plaats hebben gekregen in de (overleg)structuur van de school. De leerteams delen expertise met de rest van het team en bereiden de studiedagen voor. In de bouwoverleggen vindt geplande intervisie plaats. Leraren kunnen praktijkvoorbeelden inbrengen en bespreken. Steeds meer zijn leraren aanspreekbaar op hun professioneel handelen en accepteren feedback van elkaar. De directeur voert gesprekken met de leraren om hun bekwaamheid in kaart te brengen en een passend scholingsaanbod te bespreken. De leraren houden zelf hun bekwaamheidsdossier bij. De school kan de professionele cultuur nog verder versterken door de intervisie doelgerichter in te zetten. Vanuit duidelijke leervragen kunnen de directie en het team op gezette tijden evalueren of er succes is behaald.

Overige wettelijke vereisten

Voor zover onderzocht hebben wij geen tekortkomingen geconstateerd bij overige wettelijke vereisten.

4. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de bestuurlijke kwaliteitszorg en de onderwijskwaliteit.

Reactie bestuur

Het bestuur en de scholen hebben de wijze waarop de inspectie het onderzoek heeft uitgevoerd als positief ervaren. Er is ruimschoots gelegenheid geboden om de eigen visie op de kwaliteit van onderwijs en ontwikkeling te presenteren aan de hand van de hoofdpunten uit het strategisch beleid 2015-2019: “De weg omhoog”. Gesprekken hebben plaats gevonden in een sfeer van openheid en wederzijds vertrouwen.

De inspectie heeft de standaarden van het kwaliteitsgebied ‘Kwaliteitszorg en ambitie’ op bestuursniveau als voldoende beoordeeld. De inspectie oordeelt dat het bestuur o.a. via rapportages voldoende zicht heeft op de kwaliteit van onderwijs. Evaluaties van beleid en gesprekken met directies vormen het beeld omtrent schoolontwikkeling. De professionele kwaliteitscultuur wordt eveneens als voldoende beoordeeld. De inspectie oordeelt dat het bestuur een duidelijke structuur en kwaliteitscultuur kent en transparant en integer handelt.

We zijn er blij mee dat het beeld van het bestuur op de onderzochte standaarden bevestigd is door de inspectie. Er zijn geen verbeteropdrachten, waardoor we ons kunnen richten op de aanbevelingen die door de inspectie zijn gedaan. Deze aanbevelingen zijn in een gezamenlijke vergadering met het algemeen bestuur, de GMR en de directies besproken.

De inspectie ziet mogelijkheden tot verbetering van het stelsel van kwaliteitszorg door een schoolbreed beeld van didactische kwaliteit, kwaliteit van leerlingenzorg en leerstofaanbod. Het bestuur is van mening dat fluctuaties in resultaten hiermee positief kunnen worden beïnvloed. In het interne overleg is opgeroepen hiertoe geen nieuw systeem te ontwerpen. De investering die samenhangt met eventuele wijzigingen in en/of uitbreiding van het huidige (rapportage)systeem moet goed afgewogen worden ten opzichte van andere prioriteiten. Daarnaast is aandacht gevraagd voor een grotere nadruk op de cultuurkant, omdat een lerende houding en het voeren van de dialoog over kwaliteit eventuele hiaten op kan vullen.

De eigen normen voor de opbrengsten gaan we beter onder de aandacht brengen. In het toetsingskader wordt uitgegaan van het landelijk gemiddelde, terwijl scholen eigen normen hebben geformuleerd. Die gaan we, rekening houdend met de leerlingenpopulatie, gerealiseerde gemiddelden en overige ambities, opnieuw tegen het licht houden.

Met betrekking tot de kwaliteitscultuur continueren we de nadruk op eigenaarschap en professionalisering die is afgestemd op interesses en getoetst aan de ambities. Daarmee stimuleren we een voortdurende verbetercultuur. De aanbeveling aan het bestuur om aandacht te besteden aan de vergroting van het draagvlak voor alle van belang zijnde onderwijsaspecten geven we in de komende periode vorm bij de implementatie van het nieuwe strategisch beleid voor de periode 2019-2023.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

